

Starkt om unga kvinnor i kriminalitet

Teater Fryshuset har under de senaste åren satt upp pjäser tillsammans med *Unga Dramaten*. *Klipp Han, Bye, bye bror* och nu *Fakk alla*.

Fakk alla är, liksom de tidigare pjäserna, baserad på ungdomars erfarenheter. Den handlar om en flickas väg in i kriminalitet. **Sofia Karemyr**, gör en strålande rollprestation som flickan. Med stark närvaro, koncentration och utan åthävor förmedlar hon flickans resa, från den flytt som skilde henne från hennes barndoms skola och kompisar, till ett nytt område och en ny skola. En skola som inte svarar mot hennes kunskapsbehov, eftersom hon redan kunde allt.

Som vilsen och identitetssökande hamnar hon i fel sällskap, börjar dricka, behöver pengar till alkohol och droger, gör ett rån, säljer droger, åker fast, placeras på ett av Sis ungdomshem och kommer ut därifrån med en bekräftad identitet som kriminell. Fortsätter med droghandel. Men kommer dessbättre till en punkt där hon inser att hon har ett val. Och väljer rätt.

Det är en stark och berörande berättelse. Om utanförskap och om den parallella värld vi har omkring oss. Det blir tydligt att narkotikahandeln styr, här finns de pengar som är avgörande för att skaffa sig status och respekt, men som också obönhörligt leder till att man bli fångad i en bokstavligen livsfarlig tillvaro.

Sofia Karemyr, gör en strålande rollprestation

Under den efterföljande diskussionen framgår att man under de senaste åren, både hos polisen och på [Fryshuset](#), sett att antalet tjejer i kriminella gängmiljöer ökar. Det är oklart varför. Tjejer skjuter inte och blir inte heller skjutna. I alla fall inte än. Dock kan man se att av de kvinnor som hamnar på anstalter är det fler som nu är dömda för våldsbrott. Tidigare var narkotikabrott det som dominerade.

Tjejer söker sig i betydligt mindre utsträckning än killar till Fryshusets och andra avhopparprogram. Oklart varför. Kanske borde man utveckla särskilda program för bara tjejer, tänker jag. Framförallt borde man börja med att ge alla barn goda uppväxtvillkor, tidigt uppmärksamma barn som riskerar att utvecklas i ogynnsam riktning och skapa en skola och ett samhälle som inkluderar alla.

Teater Fryshusets berättelser är alltid baserade på sanna historier. Man vill ge röst åt dem som sällan kommer till tals. De som överlever men för alltid måste leva med minnet av de som offrats i gängkriminalitetens hårda värld. På det temat, att vara den som överlever, medan så många vänner går en för tidig död till mötes har **Maria Moraes*** skrivit en berörande text i programbladet. Hon har varit sakkunnig i projektet, en gång Sveriges yngsta rånare, idag bland mycket annat socialpolitiker i Linköpings kommun. Ett stycke ur hennes text:

"Som överlevare lever man ett liv i sorg. Varje gång man har något att vara tacksam över undrar man varför ens vänner inte också kan ha det, eller varför just jag har fått det. Vi har många gravar vi besöker. Många döda vars barn vi hjälps åt att uppfostra. Det lyckliga slutet blir inte lyckligt, för vi vet vilka som har stupat på vägen dig."

Gun-Lis Angsell

*Maria Moraes medverkar i SocialPolitiks 8 mars seminarium: [Girl power – inte okej för tjejer i samhällsvård och psykiatri](#)

Fakk alla

Manus och regi: Ulf Stenberg och Emil Rosen Adsten

Scen Lejonkulan, Dramaten

Konstnärlig ledare Unga Dramaten Ada Berger